

Jan Robert Braat

Dankwoord bij de aanvaarding van de Aleida Schot-prijs 1983

Jan Robert Braat (1946) vertaalde onder meer Ivan Boenin, Andrej Platonov, Marina Tsvetajeva, Lidia Ginzburg, Anatolij Pristavkin, Osip Mandelstam en Joseph Brodsky uit het Russisch. Hij ontving tweemaal de Aleida Schotprijs: in 1983 voor zijn vertaling van het werk van Joeri Trifonov en in 1991, samen met anderen, voor de vertaling van de poëzie van Brodsky.

Dankwoord bij de aanvaarding van de Aleida Schot-prijs 1983

Hooggeacht bestuur, hooggeachte leden van de jury, hooggeacht publiek!

Ik houd mijn bekroning nog steeds voor een zeldzaam, zij het uiterst plezierig misverstand, waarvoor ik het Bestuur en de jury mijn grote dank zeg. Mijzelf is het tot nog toe niet gelukt ook maar één zin uit mijn weinig omvangrijk oeuvre zonder weerzin te herlezen. Dat het de jury niettemin heeft behaagd afwijkend te oordelen vervult mij naast verwondering met niet geringe trots en blijdschap. Het betrekkelijk brood- en troostloos bestaan van een vertaler zij zelfgekozen, een dergelijke blijdschap is geen weelde. Ik ben ook ontroerd over de belangrijke som gelds die mij verschaft is, te meer, daar ik haar afkomstig weet van een vrouw die zich zelf niets dan het strikt nodige vergunde. Het spreekt vanzelf dat ik mij schatplichtig voel aan de groten die mij zijn voorgegaan, ik hoef hun namen niet te noemen, ieder kent ze. Ik heb niet de behoefte hier ten aanzien van het vertalen luide leuzen te verkondigen, behalve één, die overigens verre van nieuw is: vorm en inhoud zijn onverbreekelijk. De weg die tot elke prijs naar 'modern, vlot en soepel Nederlands' voert is een heilloze, maar 'vadertjes' en 'duifjes' zijn schadelijke elementen. Een vertaler dient slechts één ding te doen: zich scherp rekenschap te geven van wat de schrijver zou hebben gezegd, ware het Nederlands zijn moedertaal geweest. Niet meer maar ook niet minder.

Voorzover ik van het Russisch enige kennis bezit, dan heb ik haar voornamelijk te danken aan twee mensen: Valentina Borisovna Chemetillo te Parijs en de Weledelgeleerde Heer Valeri Pavlovitsj Poesjkin te Groningen. Hun onvermoeibare inzet prijs ik zeer hoog.

Met luidruchtigheid is niets en niemand gediend, wijdlopiegheid en overdaad zijn de vertaler een vijand, daarom dank ik u nu reeds voor uw aandacht.